Nº. 141. 1861.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Zaturdag 23 November.

[illegible] verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags.
[illegible] gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
[illegible] per drie maanden is f 3, franco per post f 3,40.
De [illegible] van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS:
DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels f 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant. Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

F. KLEEUWENS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

Bij deze courant behoort een bijvoegsel behoorende: Memorie van beantwoording op de voorloopige verslagen der 2e kamer betreffende de staatsbegrooting voor 1862.

Editie van vrijdag avond 8 ure.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 22 november.

Ofschoon we bij de mededeeling der stukken tusschen de regering en de tweede kamer der staten generaal gewisseld, zoo veel mogelijk beknoptheid met duidelijkheid trachten in overeenstemming te brengen, hebben we ditmaal aan het overzigt der memorie van antwoord betrekkelijk hoofdstuk XI der staatsbegrooting (kolonien) eene meer dan gewone uitbreiding moeten geven: eensdeels omdat de koloniale zaken het *brandpunt aller aandacht zijn geworden; anderdeels* omdat in deze uitvoerige memorie, 17 folio-bladzijden innemende, vele belangrijke mededeelingen voorkomen die niet in enkele woorden konden worden zamengevat. We hopen dat de uitvoerigheid niet van de lezing zal terughouden.

Bij het ter perse leggen ontvangen we ook de memorie van antwoord betrekkelijk hoofdstuk V (binnenlandsche zaken). In dit uitgebreide maar ook zeer zakelijke stuk worden een aantal onderwerpen behandeld welke voor onze lezers van belang zijn. 't Is ons echter niet mogelijk er heden nog een overzigt van te geven.

Bij de tweede kamer, die gisteren hare werkzaamheden hervat heeft, zijn ingekomen twee wetsontwerpen tot regeling van de afschaffing der slavernij. Heden zijn aangenomen het in de zitting van 25 oktober jl. ingekomen wetsontwerp tot verhooging der begrooting voor het fonds, voortspruitende uit koopprijzen van domeinen, voor het dienstjaar 1862, benevens verschillende konklusien. Maandag a. s. zal de staatsbegrooting voor 1862 worden in behandeling genomen.

Wij ontvingen heden morgen een afschrift van de adressen door de provinciale staten van Zeeland aan Z. M. den koning en de tweede kamer der staten generaal gerigt met het doel om de opheffing der marinewerf te Vlissingen te voorkomen. We deelen ze in een volgend nommer mede.

Heden werd voor de arrondissements regtbank alhier behandeld de zaak van P. Siegers, gezagv. der stoomboot Stad Vlissingen no. 2, beschuldigd van beleediging van een ambtenaar der direkte belastingen in de uitoefening zijner funktien, waarvan wij in ons nommer van 31 oktober jl. melding maakten.

Na het verhoor van vijf getuigen rekwireerde het openbaar ministerie, bij monde van den substituut officier van justitie tot vrijspraak van den beklaagde; mr. W. C. Borsius voor den beklaagde optredende, adstrueerde kortelijk de gronden waarop ook hij tot de zelfde konklusie kwam; hij protesteerde daarbij ten krachtigste tegen het verwijt van stugheid en onbeleefdheid door de administratie der belastingen aan den gezagvoerder en de bemanning van gemeld stoomschip gedaan. — *De uitspraak is bepaald op heden over 8 dagen.*

Tevens stond te regt zekere C. V. vroeger dienstbode bij een inwoner dezer gemeente, thans in hechtenis, beschuldigd van diefstal ten nadeele van haren meester, *bij wien zij tegen* genot van vast loon in huur was. Door het openbaar ministerie waren 2 getuigen opgeroepen waaronder de persoon bij wien zij vroeger in dienst was. Uit diens verklaringen bleek dat hij, — meenende dat er van tijd tot tijd geld werd genomen uit een houten bakje, staande in zijne woonkamer in eene gesloten kast, waarvan de sleutel in eene bonheur de jour lag, — zich wilde overtuigen of werkelijk ontvreemding plaats vond, en daarom op zekeren dag een geschreven aanmaning in gemeld bakje lag, luidende dat de dader verzocht werd het *ontvreemde daarin weder te brengen, en zich in het vervolg* van wegneming te onthouden. Tevens had hij dien dag het anders gesloten kastje gedeeltelijk open gezet. Verder bleek uit de verklaring van den getuige dat dien zelfden dag, korten tijd na het openzetten van het kastje, een rijksdaalder gemist werd, en dat de beklaagde op de vraag, of die door haar ontvreemd was, toestemmend had geantwoord.

Ter teregtzitting hield de beklaagde hare bekentenis vol, waarop door het openbaar ministerie werd gerekwireerd schuldig verklaring aan het ten laste gelegde feit, tevens konkluderende tot toepassing van verzachtende omstandigheden, waartoe hij in de eerste plaats rekende de onvoorzigtige handelwijze van den getuige, die juist in plaats van te voorkomen [illegible] niet behoorde de [illegible] als [illegible] uitlokte. Dien ten gevolge konkludeerde hij tot veroordeeling in eene korrektionele *gevangenisstraf voor den tijd van 3 maanden* en eene geldboete van f 25, benevens in de kosten.

De regtbank heeft de beklaagde schuldig verklaard aan diefstal in dienstbaarheid door eene loontrekkende bediende ten nadeele van haren meester, en haar diensvolgens veroordeeld tot eene gevangenisstraf van twee jaren, alsmede in de kosten.

De Staatscourant van gisteren bevat twee regeringstelegrammen van Buitenzorg. Het eerste gedagteekend 29 september, luidt: „niets bijzonders." Het andere dato 13 oktober, is van den volgenden inhoud: „Belangrijk nieuws van Bandjermasing. Demang Lehman wordt gezegd te Martapoera in onderwerping te zijn gekomen. Overigens niets bijzonders."

Dat van de bataviasche handelsvereeniging, gedagteekend Batavia 14 oktober, luidt:

„Op Java is het rustig. Uit Banjermasing is goed nieuws ontvangen. Deman Lehman heeft zich met zijne volgelingen aan de regering onderworpen."

De Staatscourant van woensdag bevat het koninklijk besluit tot goedkeuring der statuten van de Vereeniging tot oprigting en in stand houding eener protestantsche bewaarschool te Zeijst, waardoor die vereeniging als regtspersoon is *erkend.*

De opper-ceremoniemeester heeft bekend gemaakt, dat het hof den rouw zal aannemen wegens het overlijden van Z. M. dom Pedro V, *koning van Portugal, en van Z. K. H. den* infant dom Fernando, voor den tijd van twintig dagen, t. w.: tien dagen den middelbaren en tien dagen den ligten rouw, met ingang van den 22 dezer.

* Men schrijft ons uit Vlissingen, 22 dezer.

„Gisteren avond is voor het eerst alhier gaslicht gebrand. Het heeft uitmuntend voldaan en kan, wat de lichtsterkte aangaat, gerust gelijk worden gesteld met het beste dat in andere plaatsen van ons vaderland gebruikt wordt. Eene *groote menigte bevond zich op straat* om zich te verlustigen in de zoo ongewone, flinke verlichting, waarvoor der direktie van de gasfabriek alle eer toekomt.

„Voor de fabriek was eene eenvoudige doch sierlijke illuminatie ontstoken, terwijl het muzijkgezelschap Eensgezindheid, en later het muzijkkorps van het 2e regement infanterie daar ter plaatse onderscheidene muzijkstukken uitvoerden, ten einde het *in werking brengen der fabriek op te luisteren."*

* Men schrijft ons uit Goes, 21 dezer.

„Heden morgen is de zestienjarige zoon van Kalleweijn, in de gemeente Wolfaartsdijk, bij het halen van de paarden uit de weide door een hunner zoodanig geslagen, dat hij onmiddellijk is overleden."

* Men schrijft ons het onderstaande uit 's Gravenhage, onder dagteekening van 17 november:

In mijn verslag over den toestand van de fransche opera alhier bij het nieuw ingetreden speelsaizoen, geplaatst in uw nommer van 19 september jl., behield ik mij voor, nader op dit onderwerp terug te komen, te meer daar de artisten voor de groote opera geëngageerd, eerst met oktober zouden optreden.

Ten vervolge dus op hetgeen ik toenmaals meldde, is het mij *aangenaam te kunnen berigten, dat de plaatsen der artisten* die door de jury afgewezen waren, op eene zeer gelukkige wijze zijn aangevuld, ofschoon het eerder te vreezen was dat men bij het ver gevorderde saizoen, voor de afgewezen zangers en zangeressen die betrekkelijk goed waren, veel slechtere terug zou krijgen. Doch, dit schijnbare raadsel is zeer gemakkelijk op te lossen. In het boven aangehaalde verslag maakte ik de opmerking dat, indien er nog artisten van talent zonder engagement waren, men die peperduur zou moeten betalen, en dit is ook geschied: de direktie is voor geene opofferingen terug gedeinsd, en daar er niet gezien werd op geld, zijn de zwitsers ook gekomen. Van welken aard die offers waren, kan men afleiden uit de omstandigheid, dat er in ééne maand drie fort premiers ténors, een paar eerste chanteuses en een paar bassetailles gedebuteerd hebben, die, onverschillig of zij al dan niet worden aangenomen, eene maand traktement moeten ontvangen; en die traktementen verschil*len wel onderling, doch ieder weet dat zij steeds zeer hoog* zijn, en dat menig minister minder bezoldiging geniet dan een middelmatig zanger. De nu aangenomen fort premier ténor eischte onder anderen, zoo ik wel ingelicht ben, 3500 franks per maand, doch heeft zich eindelijk laten vinden voor slechts *2000 franks 's maands, mits hij dan niet meer dan acht* maal in de maand zou behoeven te zingen; voor elke maal dat hij meer zingt, wordt hij afzonderlijk gehonoreerd.

Als second ténor léger et des premiers au besoin hebben wij nu den heer Carouché gekregen, die aan een goed voorkomen eene aangename stem paart. In de groote operas treedt hij met veel succes als tweede ténor op, en men kan van hem zeggen, dat hij aanhoudend meer gewaardeerd wordt.

In mevr. Schmitz Erambert heeft het tooneel eene uitmuntende première dugazon gewonnen. Groot was de bijval, *dien zij verwierf in de rol van den page in* „Les huguenots," en vooral oogstte zij toejuiching met haar air in het eerste bedrijf. Het publiek was niet gewoon door eene dugazon zulke moeijelijkheden te hooren overwinnen als daarin voorkomen. Wanneer wij daarbij voegen, dat ook he[illegible] voorkomen van mevr. Schmitz Erambert zeer voldoet, dan zal men toegeven dat de ruil zeer gelukkig is geweest.

Thans een woord over *de artisten voor de groote opera*, die tijdens mijn vorig schrijven nog gewacht werden. De toen genoemden zijn allen afgewezen door de jury. Een andere fort premier ténor is niet gelukkiger geweest. Wij zijn nu aan den derden, den heer Philippe. Hij begon zijne debuten met „Robert le diable," waarin hij reeds aanstonds uitmuntend voldeed. In die zelfde rol beviel hij ook in Amsterdam zoo zeer, dat het opera-gezelschap er nu reeds voor de derde of vierde maal „Robert" en altijd „Robert" moet geven; de amsterdammers willen niets hooren of zien dan „Robert" met *medewerking van den heer Philippe, en ik verneem dat alle* plaatsen als 't ware reeds bij voorraad genomen zijn. De stem van den heer Philippe is krachtig, vol en welluidend; hij zingt met gevoel en is tot het laatst toe onvermoeid. Zijn tweede debut was in „La juive," waarna hij terstond werd aangenomen, zonder dat er een derde debut van hem gevorderd werd.

Als première bassetaille de grand opéra bezitten wij nu den heer Filiol. Wel bezit hij het zware geluid niet van den heer Dermont, die afgewezen is, doch deze zong niet zuiver, hetgeen inderdaad wel een groot gebrek mag heeten. De heer Filiol heeft een fraai geluid, doch niemand kan ontkennen dat het beroofd is van het timbre, hetgeen aan eene jeugdige stem eigen is. Men kan dit echter over het hoofd zien, daar hij zeer zuiver zingt en daarbij een goed akteur is.

De forte chanteuse falcon, mejufvr. Massé Cénès, bezit eene frissche, krachtige stem. Men leert haar van de voordee*ligste zijde kennen als men haar in* „La juive" als Rachel ziet optreden.

In de forte chanteuse stolz, mejufvr. Bourgeois, is de goede zangeres met de volmaakte aktrice vereenigd. Gisteren avond had zij als Catherine in „La reine de Chypre" onovertrefbare oogenblikken en aan luide toejuichingen liet het publiek het dan ook niet ontbreken. Wij zouden bijna durven beweren, dat zij van allen het beste begrip heeft van dramatische opvatting. Reeds bij haar eerste optreden was het aan geen twijfel onderhevig, dat zij door de jury zou worden aangenomen, en haar spel en zang in „La favorite," „Le trouvère," enz. bevestigden zonder uitzondering die gunstige meening.

Inderdaad ben ik verlegen hoe ik duidelijk mijne meening over mejufvr. Déternoz, de première chanteuse légère, zal uitdrukken. Welligt bezit zij de fraaiste stem van al de thans en vroeger genoemde artisten, doch zij schijnt het slagtoffer van eene onachtzaamheid of gebrek aan gehoor, waardoor zij *telkens het juist op elkander sluiten der verschillende deelen* van een stuk verstoort. Wanneer zij meer routine van het tooneel bezat, zou zij waarschijnlijk wel middel vinden om die fouten te vermijden of te bemantelen, fouten welke men inderdaad met leedwezen aantreft bij eene zangeres met zulke groote begaafdheden als zij. In „La muette de Portici" had haar slecht geheugen een zeer storenden invloed op den gang van het stuk en moest de orkestmeester haar te dikwijls helpen, hetgeen niet kon bijdragen om de illusie van het publiek te verhoogen. Als koncert-zangeres, wanneer mejufvr. Déternoz de muziek op het papier voor zich kon hebben, zou zij ongetwijfeld eene kantatrice van den eersten rang zijn.

De eerste danseres, mevr. Maury, die aanvankelijk afgewezen was, is later weder aangenomen.

Aan hen, die dit verslag tot hiertoe gevolgd hebben, kan het niet ontgaan zijn dat het fransche opera-gezelschap voor onze residentie bijzonder sterk — men zou kunnen zeggen dubbel — is. *Dit is een gevolg van het engagement, dat de* direktie heeft aangegaan, om zestig voorstellingen te Amsterdam en eenige te Rotterdam te geven, waardoor het onvermijdelijk is geworden sommige emploooijen dubbel te bezetten.

Men verneemt van goederhand, dat de bewilliging des konings is verleend tot oprigting van het Zoölogisch-bota-

nisch genootschap van akklimatie te 's Gravenhage. De koning heeft, na het verleenen dier bewilliging, den voorzitter des genootschaps ontboden, en zijne hooge ingenomenheid met de stichting op de meest heusche wijze te kennen gegeven, zoo wel om de nuttige strekking der zaak, als om de krachtige bijdrage die zij zal kunnen leveren tot verfraaijing der residentie en tot nut en genoegen der bewoners en bezoekers. Z. M. heeft verder een treffend blijk van belangstelling gegeven door op de meest welwillende wijze, onmiddellijk het aangeboden beschermheerschap aan te nemen.

(*Nieuwe rotterdamsche courant.*)

Wederom heeft dezer dagen het belang der dusgenoemde kosterijgoederen een onderwerp uitgemaakt van ernstige beraadslaging bij de algemeene synodale commissie der ned. hervormde kerk. Het is bekend, dat in vele gewesten de burgerlijke gemeentebesturen de kosten van het gewoon openbaar lager onderwijs geheel of ten deele uit die goederen bestreden willen hebben, en dat zij somtijds, zoo veel zij de magt daartoe hebben, tot dat einde willekeurig en zonder inwilliging der plaatselijke kerkvoogdijen, daarover beschikken. De minister van eeredienst heeft reeds vroeger onderscheidene provinciale kollegien van toezigt aangeschreven, dat zij het voortdurend regt der kerk op en haar beheer over de kosterijgoederen zouden helpen handhaven en het beginsel in acht nemen, dat nimmer onder de tegenwoordige wetgeving eene *bepaalde verpligting op het kerkbestuur* kan worden gelegd om geldelijke bijdragen te leveren ten behoeve van het maatschappelijk onderwijs. Uit de nu toegezonden stukken, deels tot kennisgeving en voor een ander deel tot overweging, is gebleken dat de boven gemelde, door den minister voorop gezette beginselen meer en meer erkend worden, en dat, ofschoon die goederen blijven geoordeeld worden niet enkel voor het eigenlijke kostersambt, maar ook en vooral ten bate van het schoolonderwijs bestemd te zijn, echter tevens is en wordt aangenomen, dat nimmer op hervormde kerkvoogdijen de verpligting kan worden gelegd om uit goederen van kerkelijk-dotalen oorsprong en aard, onderwijzers te bezoldigen, die van eene andere dan de hervormde gezindheid zijn. Waar de onstane geschillen tusschen gemeentebesturen en kerkvoogdijen aangaande dit punt niet in der minne zijn kunnen vereffend worden, zijn de belanghebbenden naar de beslissing der regterlijke magt verwezen.

(*Kerkelijke courant.*)

De gemeenteraad van Delft heeft aan den heer M. A. de Jongh, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend uit de betrekking van leeraar in de nederlandsche taal, geschiedenis enz. aan het stedelijk gymnasium aldaar. De nieuw te benoemen docent zal eene jaarwedde genieten van f 1200, in plaats van f 1000.

Men verneemt thans bijzonderheden omtrent de voorbereidende maatregelen, welke genomen worden in verband met de aanstaande algemeene tentoonstelling te Londen. Het lokaal is veel uitgebreider dan dat van 1851, maar zal niettemin nog te klein worden bevonden. Het voor de werktuigen bestemde gebouw heeft de lengte van één kilometer. Alle mogelijke hulp zal voor het overige aan de inzenders worden verleend die, even als voor tien jaren het geval was, bij het gebouw agenten zullen vinden die de meest bekende talen spreken en zich ter beschikking van de vreemde inzenders zullen stellen. In de nabijheid van het gebouw is door eene vereeniging van spekulanten een stuk grond gehuurd, waarop een hotel, of liever een kazerne, zal worden gebouwd, waar men in eene zindelijke kamer zal kunnen logeren tegen f 2,50 daags, onder welk bedrag begrepen zijn de kosten van het ontbijt en middagmaal, met een ½ flesch wijn, welk laatste iets gansch ongemeens is in Engeland.

Men schrijft uit Enschedé, dd. 16 november:

Reeds sedert geruimen tijd koesterde men hier gegronde bezorgdheid, dat, indien de amerikaansche onlusten niet spoedig een gunstigen keer namen, de fabrieken zouden ophouden te werken, of ten minste dat de werkuren aanzienlijk zouden verminderd worden. Eenige fabriekanten hebben hunne arbeiders dringend aanbevolen in den goeden tijd iets te sparen, hetgeen dezen menschen doorgaans niet eigen is. De opengevallen arbeidersplaatsen in de weverijen zijn sedert eenigen tijd niet weder aangevuld. Eenige fabriekanten hebben het thans noodig geoordeeld de werkuren te verminderen. Men vreest echter, dat het bij deze vermindering niet blijven zal en hoogst treurig zou dan de toestand van het zoo nijvere Twenthe zijn, waar 40 of 50,000 menschen alleen in de weverijen hun bestaan vinden.

Het is bekend, zegt de Algemeene konst- en letterbode, naar aanleiding van een artikel in de Illustrirt. Zeitung, dat onlangs te Berlijn de bliksem gefotografieerd is. Een berigtgever uit Celle in het dagblad voor Noord-Duitschland vestigt thans de aandacht op het feit, dat de bliksem zelf een fotograaf is, en voert de volgende bewijzen aan: Leroy deelde reeds in 1786 aan de parijssche akademie mede, dat een man die tegenover een boom stond, terwijl deze door den bliksem getroffen werd, de vorm van den boom op zijne borst vertoonde. In 1812 werden bij gelegenheid van het kappen van een bosch 6 schapen door den bliksem doodgeslagen, en men vond aan de binnenzijde hunner huid eene afbeelding dier streek, de huiden werden in het openbaar ten toon gesteld. In 1825 werd aan een door den bliksem getroffen matroos, op het schip „Il buon cervo" dat in de baai van Armino ankerde, een duidelijk geteekend hoefijzer opgemerkt. Bij een anderen te Zante, het getal 44, dat tegenover hem op een gebouw stond. In 1830 sloeg de bliksem in het kasteel la Bomalonnière in de Vendée, en op het ruggedeelte van het kleed eener dame zag men de afteekening van de leuning van den stoel, dien zij gedurende den bliksemslag had ingenomen. In 1852 teekende de bliksem op drooge bladen van een palmboom, dennen, die er 439 voet van verwijderd stonden, en in 1857 werd eene koe en hare hoedster getroffen; op de borst der laatste vond men eene teekening der koe.

Benoemingen en besluiten.

RIDDERORDEN. Vergunning verleend aan den kapitein-luitenant ter zee jhr. J. A. van Capellen, adjudant des konings in gewone dienst, tot het aannemen en dragen der versierselen van officier der orde van het Legioen van eer, hem door den keizer der franschen geschonken.

LEGER. Eervol ontslag uit de militaire dienst verleend, op verzoek, aan den 1en luitenant der infanterie van het leger hier te lande, thans tijdelijk gedetacheerd bij het leger in Oost-Indië, J. L. H. Beijens.

Benoemd bij het personeel der geneeskundige dienst van de landmagt tot officier van gezondheid 2e klasse, naar ouderdom van rang, de officieren van gezondheid 3e klasse J. van Lier, F. S. W. de Ronde en J. W. C. von Römer, van gemeld personeel.

POLDERBESTUREN. Benoemd tot gezworen bij den polder Oud-Kempens-Hofstede (Zeeland), de heer J. J. Vermaas.

Kerk- en schoolnieuws.

* Wij vernemen dat de beroepen predikanten bij de nederduitsche hervormde gemeente te Biezelinge en Wemeldinge, voor de op hen uitgebragte keuze hebben bedankt.

Gemengde berigten.

Jl. maandag ontbraken er nog ruim 30 pinken aan de scheveningsche visschersvloot. Verreweg het grootste gedeelte der vloot bevond zich bij den aanvang van den storm op de zeeuwsche kusten en voor Goedereede. — Aan de werf van den heer F. Smit te Kinderdijk is een schroefstoomboot in aanbouw van omstreeks 600 ton, bestemd voor de dienst tusschen Dordrecht en Londen. — Te Workum is een jongeling, bezig zijnde zich de handen te wasschen, door een nedervallenden schoorsteen het hoofd verpletterd, zoo dat hij op de plaats dood bleef. — De aannemer voor de doorgraving van de landengte van Suez, Mouchin-bey, is door de maatschappij afgekocht voor 100,000 franks. Zij heeft thans een ander aangenomen die belast is met het bestuur der werkzaamheden op de plaats zelve — Te Parijs is een zeventigjarig man overleden. In het door hem bewoond wordende huis heeft men een testament van hem gevonden, dat onder dagteekening van het jaar 1845 ten opzigte zijner begravenis het volgende inhoudt: „Ik verlang dat na mijn dood mijn gelaat met een pekpleister belegd, en mijn neus en mond daarmede goed digt gestopt zullen worden, opdat ik onder de aarde niet weder levend worde. Er zal eene diepe snede in mijn hart worden gegeven en ik wil zonder doodkist begraven worden; de aarde van mijn graf moet goed worden vastgetrapt." — Te Brussel wordt de grootste hoeveelheid bier gebruikt, te Stockholm de meeste brandewijn, te Madrid de meeste chokolade, te Parijs de meeste absinte, te Konstantinopel de meeste koffij en te Londen de meeste zware wijn. — Grootvorst Konstantijn van Rusland, met gemalin en dochter, zijn van Soestdijk teruggekeerd en hebben de terugreis naar Rusland aanvaard. — Ter herinnering aan de liefderijke gezindheid des konings bij den jongsten watervloed, hebben de inwoners van het dorp Brakel eene door den watervloed vernielde maar thans herbouwde straat den naam van Oranjestraat gegeven. — Volgens de laatste berigten, waren te Scheveningen slechts tien visscherspinken meer afwezig. — In de vorige maand is een fransch linieschip op de reede van Valparaiso verbrand, waarvan de schade op 2½ millioen geschat wordt. Na vergeefsche pogingen om het schip in den grond te schieten, heeft men de in het magazijn aanwezige voorraad kruid in den brand gestoken, waardoor het vaartuig is uiteen geslagen. — Bij de eergisteren aan het ministerie van marine gehouden aanbesteding van de levering van eiken houtwaren ten behoeve van de direktien der marine te Amsterdam, Willemsoord en Hellevoetsluis, is door verschillende personen ingeschreven tot een gezamenlijk bedrag van f 223,912,50. — In Rusland bestaat eene zeer zonderlinge inrigting, namelijk het keizerlijk hôtel voor invalide-paarden, gevestigd in het park van Tzarkoe-Selo voor die beesten, welke het voorregt hebben gehad in de persoonlijke dienst des keizers te zijn. Een speciaal kerkhof is aan het hôtel toegevoegd, en grafsteenen wijzen den naam aan van de gestorven paarden, dien der vorsten, welke hen hebben bereden en, zoo daartoe aanleiding bestaat, de veldslagen en gedenkwaardige gebeurtenissen, waaraan zij hebben deel genomen. — Op de begrooting voor 1862 der stad Parijs, zijn door den prefekt van het departement der Seine de ontvangsten en uitgaven op 197,604,869 fr. 86 cs. geraamd. — Volgens de Literary gazette heeft de beroemde fransche beeldhouwer Drouet het plan om een der rotsen die het eiland Guernsey omgeven, tot eene kolossale buste van Victor Hugo te beitelen.

Verkoopingen en aanbestedingen.

* Woensdag is aan de marinewerf te Vlissingen aanbesteed het sukcessievelijk wegbalen van al de mot en krullen van 's rijks werven en het drooge dok gedurende het jaar 1862. De minste inschrijver was de heer A. Geysen, aldaar, voor de mot tegen 74 cent en de krullen tegen 12 cent de kubieke el.

Thermometerstand.

20 nov. 's av. 11 u. 34 gr.
21 „ 's morg. 7 u. 36 „ 's midd. 1 u. 44 „ 's av. 11 u. 48 gr.
22 „ 's morg. 7 u. 48 „ 's midd. 1 u. 48 gr.

Staten generaal.

TWEEDE KAMER.

Zitting van donderdag 21 november.

Heden zijn ingekomen: 1. eene koninklijke boodschap, ten geleide van een wetsontwerp tot vaststelling van de begrooting voor 1862, voor de gestichten van Veenhuizen en Ommerschans; 2. eene koninklijke boodschap, ten geleide van een wetsontwerp tot opheffing van de slavernij in de west-indische kolonien.

Onder de ingekomen verzoekschriften behoort een adres van de gezamenlijke studenten der delftsche akademie, waarbij wordt aangedrongen op de wettelijke regeling van de inrigtingen van hooger en middelbaar onderwijs.

Op voorstel des voorzitters is besloten de begrootings-diskussiën aan te vangen op maandag aanstaande, 's morgens te 11 ure.

Eindelijk is, op voorstel des voorzitters, besloten op vrijdag ten twee ure, eene zitting te houden ter behandeling: 1. van het wetsontwerp tot verhooging van het fonds, voortspruitende uit de kooppijzen der domeinen voor 1861;

2. van de konklusiën van rapporten, *a.* betrekkelijk het verslag der rekenkamer over 1860; *b.* op de inlichtingen van de regering nopens het verslag der kamer, betrekkelijk het regeringsverslag over den staat der scholen gedurende 1859;

c. betrekkelijk het verslag over het muntwezen in Nederlandsch-Indië over 1860;

d. nopens inlichtingen der regering op het adres van D. Wiersema en anderen, nopens onregelmatigheden, welke in Friesland hebben plaats gegrepen bij de loting.

Gemeenteraad van Middelburg.

Zitting van 20 november.

Voorzitter de heer de Jonge, wethouder.

Afwezig de heer Bijleveld van Serooskerke, buiten de gemeente.

Voor kennisgeving worden aangenomen de mededeelingen van den voorzitter, dat is ingekomen: *a.* berigt van verhindering van den heer Bijleveld van Serooskerke; en *b.* van gedeputeerde staten dezer provincie de goedgekeurde begrooting voor de schutterij, die is vastgesteld tot een bedrag van f 2222,68½ in ontvang en uitgaaf.

Is mede ingekomen en wordt door den sekretaris voorgelezen een adres van M. Kruijsse, winkelier alhier, houdende verzoek dat de door hem verkocht wordende portugene of gasolie worde vrijgesteld van belasting, en hem restitutie worde verleend van de reeds betaalde belasting, waartoe hij is verpligt geworden.

Adressant geeft bij zijn adres te kennen dat hij zich in de maand mei jl. met zijn verzoek tot burgemeester en wethouders heeft gewend, onder overlegging van een monster zijner gasolie; dat hem uit het daarop door burgemeester en wethouders genomen besluit gebleken is dat de belasting alleen door de benaming geheven is en zij zich niet bevoegd achten tot het verleenen der gevraagde vrijstelling en teruggave. (Van dit besluit is bij het adres mede een afschrift gevoegd).

Naar aanleiding van dit besluit wendt adressant zich thans tot den raad met de mededeeling dat hij, na dat voormeld besluit ter zijner kennis is gekomen, eene hoeveelheid van het zelfde vocht onder de benaming van watergas heeft ontvangen, doch alvorens die te aanvaarden aan den kontroleur heeft gevraagd of hij ze zonder betaling van belasting de gemeente mogt binnenvoeren. Daarop heeft hij ten antwoord gekregen „dat de belasting moest betaald worden, of dat de kontroleur er eene procedure aan wagen zoude." Op grond van dit antwoord heeft adressant dan ook de belasting betaald. Na deze mededeeling, wordt bij het adres verder de vraag gedaan „of eene zoodanige handelwijze billijk is te noemen, daar het door deskundigen bewezen is dat het bedoelde vocht geen de minste oliedeelen in zich bevat, terwijl de terpentijn- en vitriool-oliën, die wel oliedeelen bevatten, en nog onderscheidene vernissen vrij van belasting zijn."

Verder wordt door adressant gewezen op de kamfine, die tot het zelfde doel als de door hem verkocht wordende portugene gebezigd wordt en desniettegenstaande vrij van belasting is. Ten einde nu met de verkoop van kamfine te kunnen konkurreren en op grond van al het aangevoerde wendt adressant zich met zijn bovengenoemd verzoek tot den raad.

De voorzitter zegt dat het adres bij burgemeester en wethouders een moeijelijk punt ten opzigte der billijkheid heeft uitgemaakt, doch dat het hun, bij een ingesteld chemisch onderzoek niet voldoende is gebleken dat de portugene geene oliedeelen in zich bevat.

Wordt besloten dit stuk te stellen in handen der kommissie voor de financien.

Namens burgemeester en wethouders wordt rapport uitgebragt op een in den morgen ingekomen brief van de firma Robbé & comp., koncessionarissen der gasverlichting.

In dien brief wordt door de firma Robbé & comp. hoofdzakelijk gemeld dat zij zich onledig houdt met het verzamelen van bouwstoffen voor de zamenstelling van eene nieuwe overeenkomst, doch alvorens de aandacht van den raad op eene spoed eischende omstandigheid wil vestigen. Zij vermeent te zullen slagen om de zaak der gasverlichting met het gemeentebestuur op vasten voet te regelen, maar, naar haar oordeel, is 't het voornemen van het bestuur om toch met de expertise voort te gaan niettegenstaande de onderhandelingen. Zij acht het daarom noodzakelijk dat vóór de beëediging der experts behoorlijk worde bepaald waarover de expertise loopen moet. Het onderzoek vindt zijn grond in art. 16 van het kontrakt, waarin staat: „wanneer er klagte, het zij van de deugdelijkheid van de gas, het zij van de olie mogt zijn, zal hare hoedanigheid worden onderzocht en beoordeeld door drie deskundigen enz."

Hoe de gas moet zijn — zegt de brief verder — wordt in den aanvang van genoemd artikel omschreven; maar omtrent de woorden „gestookt uit de kompositie waarvoor aan de heeren Robbé & comp. oktrooi is verleend," vermeent de firma dat, door eene latere tusschen het bestuur en haar getroffen schikking, deze bepaling is vervallen. Zij verwijst ten dezen naar haar adres van 7 januarij jl. waarvan de door haar opgenoemde feiten niet zijn wederlegd en daarom door haar als erkend beschouwd zijn.

Verder drukt de firma bij haar schrijven de meening uit dat het onderzoek der experts alzoo niet kan loopen over de vraag of de gas uit genoemde kompositie wordt gestookt,

maar dat aan de deskundigen door het bestuur en de firma een behoorlijk mandaat moet worden ter hand gesteld; wanneer in regten een onderzoek door deskundigen wordt bevolen, bepaalt de wet, dat het vonnis, waarbij een onderzoek door deskundigen wordt gelast, „het voorwerp van het onderzoek of voor de opneming duidelijk zal uitdrukken." Op grond hiervan stelt de firma aan den raad voor om gezamenlijk de benoemden schriftelijk uit te noodigen om rapport te willen uitbrengen nopens „de hoedanigheid en deugdelijkheid van het door haar geleverde gas, speciaal of het is van de beste hoedanigheid, behoorlijk van alle schadelijke deelen gezuiverd, zonder walm, rook of stank, en zonder schakering of mengeling van roode of gele vetachtige dampen."

Ten slotte wordt in den brief nog opgemerkt dat het kontrakt niet spreekt van de kosten eener expertise. Als van de gemeente uitgaande zullen zij, naar het oordeel der firma, natuurlijk voor rekening der gemeente komen; terwijl deze uit de bij genoemd artikel bepaalde boeten vergoeding zal erlangen, in het geval dat het onderzoek ten nadeele der firma mogt uitvallen. Door de aandacht van den raad op bovenstaande te vestigen vermeent de firma van hare loyale wijze van handelen blijk te geven.

Namens burgemeester en wethouders wordt door den voorzitter overgelegd eene voordragt voor de vervulling der vakature van hoofdonderwijzer aan de school voor gewoon en meer uitgebreid lager onderwijs voor jongens, waartoe onlangs een vergelijkend examen heeft plaats gehad, en waaraan acht van de dertien sollicitanten hebben deelgenomen. Op die voordragt zijn geplaatst de heeren: P. D. Koning, dag- en kostschoolhouder te Bergen op Zoom; G. Blokhuis, bijzondere dag- en kostschoolhouder te Leerdam; L. Dekker, openbaar hoofdonderwijzer te Oosthuizum, en M. H. Kottmann, hulponderwijzer met den rang van hoofdonderwijzer alhier.

Deze voordragt wordt voor de leden ter inzage gelegd en de benoeming aangehouden.

De voorzitter brengt een voorstel van burgemeester en wethouders ter tafel, om de zes van verre gekomen sollicitanten eenigermate te gemoet te komen in hunne gemaakte reiskosten, en het bedrag daarvan te bepalen op f 150, naar gelang van den afstand door burgemeester en wethouders onder de verschillende belanghebbenden te verdeelen. Deze uitgaaf zou alsdan kunnen worden gevonden uit eene bestaande vakature van onderwijzers op verschillende scholen.

De heer Sifflé, die in het denkbeeld verkeert dat hier sprake is van de vakature waarop gedoeld wordt bij het aanhangig voorstel van den schoolopziener in het eerste schooldistrikt (zie het verslag der zitting van 13 dezer), meent dat zulk eene uitgaaf op de daarbij bedoelde strekking van invloed zou kunnen zijn, en kan haar daarom niet goedkeuren.

De voorzitter herinnert echter dat het voorstel van den schoolopziener slechts op een volgend jaar betrekking heeft, doch dat burgemeester en wethouders op het loopende jaar het oog hebben.

Door den heer Verbrugge wordt in het midden gebragt dat het belang der sollicitanten alleen zoodanige reis vordert, en dat er niet één billijke reden is waarom zij in hunne reiskosten zouden moeten worden te gemoet gekomen. Hij kan zich slechts één geval denken waarin men op de voorgestelde wijze zou kunnen handelen, n. l. als twee sollicitanten in den raad even veel stemmen erlangen en dan het lot moet beslissen. Alsdan zou dengeen die niet werd benoemd, billijkerwijs eenige tegemoetkoming kunnen worden verleend.

In antwoord hierop herinnert de voorzitter dat vroeger reeds in den geest van het nu gedane voorstel is gehandeld.

Ook de heer Fokker verklaart niet met het voorstel te zijn ingenomen.

De heer van Deinse meent dat eene *geheele* vergoeding der reiskosten alleen zou kunnen strekken om vreemdelingen in de gelegenheid te stellen kosteloos onze landstreek te komen bezoeken, aan welk bezoek anders vrij groote kosten verbonden zijn, waardoor het voor velen moeijelijk is aan hun lust tot een reisje naar Zeeland te voldoen. Maar eene *gedeeltelijke* vergoeding acht hij doeltreffend ten einde voor het vervolg andere sollicitanten niet af te schrikken om deel aan het vergelijkend examen te nemen, uit vrees voor de zware reiskosten.

Daarop wordt het voorstel van burgemeester en wethouders in omvraag gebragt en aangenomen met 9 tegen 7 stemmen. (Tegen stemden de heeren Damme, Rekker, Lambrechtsen van Ritthem, Verbrugge, van Uije en Fokker.)

De konklusie van het rapport van burgemeester en wethouders, in overeenstemming met het advies van den heer van Diggelen, als lid der kommissie voor de gas-aangelegenheden, (waarbij wordt aangevoerd „dat alle konsideratie ten opzigte der firma moet ophouden, daar het den schijn heeft of zij met het gemeentebestuur en de gemeente Middelburg den draak wil steken en zij nalatig is in het nakomen harer verpligtingen") stelt voor om te firma te sommeren tot het doen instellen van een onderzoek door de drie daartoe benoemde experts, of het gas is zuiver en voldoende aan alle (bij name genoemde) vereischten, en of het is gestookt uit de kompositie voor welke aan de heeren Cossas en komp. oktrooi is verleend. Mogt de firma hierin nalatig blijven, alsdan zullen voorstellen tot ontbinding van het bestaande kontrakt kunnen worden gedaan.

Nadat over dit rapport de diskussie geopend is, verklaart de heer Damme tegen de zaak zelve geen bezwaar te hebben, maar niet te kunnen goedkeuren dat in een rapport als het gevoelen der kommissie wordt opgegeven wat slechts door een derde deel dier kommissie is aangevoerd.

De heer van Diggelen betoogt daarop dat het alleen aan de late ontvangst van het stuk te wijten is dat hij zich niet met de overige leden der kommissie in betrekking heeft kunnen stellen, en hij ook daarom hetgeen in het rapport is aangevoerd, slechts als zijn persoonlijk gevoelen heeft kenbaar gemaakt.

Nogmaals wordt door den heer Damme verklaard dat bij, niettegenstaande het wijzen op den korten tijd door den heer van Diggelen, blijft volharden bij zijne meening dat het niet gepast is dat een lid der kommissie zijn gevoelen uit, over eene zaak waaraan de twee overige leden dier kommissie geheel vreemd zijn.

De heer Lambrechtsen van Ritthem verklaart, als medelid der kommissie, geheel met het gevoelen van den heer van Diggelen in te stemmen.

Na eenige verdere diskussie wordt met algemeene stemmen tot de dadelijke behandeling van het bij het rapport gedane voorstel besloten.

In omvraag gebragt wordt bovengenoemde konklusie met algemeene stemmen aangenomen.

Daarop verlangt de heer van Diggelen, als lid der kommissie voor de gas-aangelegenheden, ten gevolge van ondervonden onaangenaamheden, te worden ontslagen.

Op voorstel van den heer Lantsheer en met goedkeuring van den heer van Diggelen zal dit verzoek tot de volgende vergadering worden in overweging genomen.

Nog wordt door den voorzitter ter tafel gebragt een voorstel van burgemeester en wethouders om het straatwerk weder voor den tijd van 3 jaren onderhands aan te besteden. Hij herinnert daarbij dat ten jare 1858 ook eene onderhandsche aanbesteding voor 3 jaren heeft plaats gehad, voor 15¼ cent de □ el, en merkt verder op dat, alging men tot eene publieke aanbesteding over, waarschijnlijk door den aannemer het werk toch aan den tegenwoordigen straatmaker zou worden overgelaten, hetgeen misschien door dezen, uit hoofde van mindere verdiensten, ook met minder zorg zou worden uitgevoerd.

De heer Fokker gelooft niet dat in vele gemeenten de bestrating zoo slecht is als hier. Hij zou daarom willen trachten van elders knappe straatmakers te krijgen, in plaats van tot eene onderhandsche aanbesteding over te gaan.

Door den voorzitter wordt betwijfeld of men van elders goede straatmakers zou kunnen bekomen. En wat de slechte bestrating aangaat, gelooft hij dat zulks aan de in vele straten aanwezige kanalen is te wijten, die meestal inzakkingen der bestrating veroorzaken.

De heer van Diggelen zegt dat men hier nooit goede straten zal kunnen hebben uit hoofde van het gestadig opbreken voor de gaspijpen.

De heer Snouck Hurgronje vermeent den straatmaker te mogen verdedigen. Hij zegt dat deze, naar zijn oordeel, de noodige zorg aan de uitvoering van het werk besteedt, maar dat, zoo als reeds is opgemerkt, het leggen van kanalen, het opbreken voor de gaspijpen en daarenboven het welig groeijen van gras tusschen de steenen van sommige straten die weinig betreden worden, slechte steenen enz., zoo vele oorzaken zijn waardoor de bestrating in deze gemeente zoo slecht is.

Nadat de heer Sifflé nog heeft aangevoerd dat het te bejammeren is dat er jaarlijks voor slechte bestrating eene vrij hooge som wordt uitbetaald, wordt het voorstel bij hoofdelijke stemming aangenomen met 14 tegen 2 stemmen. (Tegen stemden de heeren Lambrechtsen van Ritthem en Fokker.)

Hierna wordt de openbare zitting gesloten.

Buitenland.

Algemeen overzigt.

Het gewigt der buitenlandsche tijdingen is ook ditmaal geheel in overeenstemming met onze geringe plaatsruimte; onze lezers zullen er dus niet veel bij verliezen dat we daaraan slechts enkele regels kunnen wijen. Wel ware het van belang de polemiek der fransche en engelsche dagbladen over de financiële maatregelen van Frankrijk na te gaan, maar een eenigzins duidelijk overzigt zou tijd en ruimte vorderen waarover wij ook op andere dagen op verre na niet kunnen beschikken. We moeten ons dus vergenoegen met de vermelding dat de parijsche pers — hoewel zij het toejuicht dat de staat van zaken is bloot gelegd — hare bekommernis voor de toekomst in duidelijker woorden verkondigt, dan zij weinige dagen geleden zou hebben durven ondernemen. Zij neemt de gelegenheid te baat om op meerdere waarborgen aan te dringen, en verlangt in de eerste plaats eene vertegenwoordiging die den wensch der natie zuiverder uitdrukt, eene vrije drukpers en het herstel der ministeriële verantwoordelijkheid. Of de heer Fould de gunstige verwachtingen die hij aanvankelijk heeft opgewekt zal kunnen bevredigen, wordt over het algemeen zeer betwijfeld. De engelsche dagbladen zijn meerendeels van oordeel dat de aangekondigde maatregelen weinig zullen uitwerken indien niet tot eene inkrimping der gewapende magt wordt overgegaan, waarop vooral de Morning post zeer aandringt. Dit laatste is dezer dagen wel door Le constitutionnel aangekondigd, maar aan zijne verklaring schijnt, met het oog op den staat van spanning waarin Europa verkeert, weinig waarde te worden gehecht.

Het artikel van den Morning post, waarop we zoo even doelden, heeft al dadelijk aan La patrie aanleiding gegeven tot eene bestrijding. Dat half officiële blad werpt als gewoonlijk, wanneer er van krijgstoerustingen sprake is, de schuld op anderen. „Indien wij wel ingelicht zijn — zegt La patrie o. a. — dan zal de ontwapening slechts kunnen plaats hebben in overeenstemming met de andere groote mogendheden, want ook deze hebben zich krachtig toegerust." Men hoort dus weer het oude refrein dat gedurende de laatste jaren telkens herhaald wordt.

Het berigt dat de heer Lacordaire was overleden blijkt voorbarig te zijn geweest: de toestand van dien weleer zoo krachtigen en werkzamen man is echter van dien aard dat alle hoop op behoud is opgegeven.

Het Journal des débats van gisteren bevat weder een voortreffelijk geschreven artikel van den heer John Lemoinne over het wereldlijk gezag van den paus: — een onderwerp reeds meermalen door hem in het zelfde blad behandeld.

De schrijver betoogt ditmaal dat de oplossing van het romeinsche vraagstuk in het belang der kerk dringend gevorderd wordt, meer nog dan in dat van Italie. Bij voortduren van het wereldlijk gezag loopt de eenheid der kerk groot gevaar, en zij die het verdedigen werken de vestiging der nationale kerken het ijverigst in de hand.

De belgische kamer van afgevaardigden heeft dingsdag met de behandeling van het adres van antwoord op de troonrede een aanvang gemaakt. De geheele zitting was gewijd aan beraadslaging over de erkenning van het koningrijk Italie. Het publiek was talrijker dan in jaren het geval was. In het eerst weigerde de heer Rogier aan het te kennen gegeven verlangen tot overlegging der diplomatieke stukken, die op de erkenning betrekking hebben, gehoor te geven, omdat de nieuw benoemde gezant te Turijn nog niet op zijn post, en derhalve niet op regelmatige wijze geakkrediteerd is. Zoodra dit was geschied wilde het ministerie inzage geven van de weinig volumineuse briefwisseling met het kabinet van Turijn, alsmede van de stukken die een einde hebben gemaakt aan de officiële betrekkingen met eene mogendheid die had opgehouden in Italië te regeren. Op aanhouden der kamer, evenwel, waarbij de heer Vilain XIIII hoofdzakelijk de woordvoerder was en met juistheid opmerkte de stukken die men verlangde, heeft de heer Rogier toegegeven. „Indien door het voldoen aan den wensch der vergadering — zeide de minister — al eenige inbreuk mogt worden gemaakt op de diplomatieke gebruiken, zoo wordt tevens aan het vaderland en aan Europa een openlijk bewijs gegeven van de opregtheid en loyauteit door de regering in deze gewigtige zaak aan den dag gelegd." Daarop geschiedde voorlezing van een aantal dokumenten die een volkomen helder licht verspreiden over al de tijdperken van de geschiedenis der tegenwoordige betrekkingen van België op het koningrijk Italië. Zij leveren het bewijs dat de erkenning ondubbelzinnig zonder omwegen is ten uitvoer gelegd. De regering was niet geroepen om over de wettigheid van den tegenwoordigen toestand uitspraak te doen, of een onderzoek in te stellen naar de omstandigheden waaraan het nieuwe koningrijk zijn oorsprong te danken heeft, maar zij zou aan hare verpligtingen zijn te kort gekomen indien zij het benoemen van een gevolmagtigd minister te Turijn in plaats van den overledenen, langer had verschoven.

De koning van Pruissen heeft het besluit genomen om de kosten door de krooning veroorzaakt, uit eigen middelen te bestrijden. Men weet dat de kosten zeer hoog loopen en de koning zal dan ook genoodzaakt zijn eene leening te sluiten, ten bedrage van twee millioen. Het heeft echter te Berlijn een zeer gunstigen indruk gemaakt dat de schatkist door die onvruchtbare uitgaven niet zal behoeven te lijden.

Van onderscheidene plaatsen in Pruissen zijn reeds berigten ingekomen van den uitslag der verkiezingen van kiezers. Voor zoo ver bekend is heeft de partij van vooruitgang overal de zege behaald. Van de 48 te Minden verkozenen zijn 43 die rigting toegedaan.

Uit Warschau worden voortdurend treurige tijdingen ontvangen. Niet alleen de inwoners van Polen, maar ook die van de omliggende provinciën, zijn steeds aan de vervolgingen der russische autoriteiten blootgesteld.

Volgens de Kreuzzeitung zou de gezondheidstoestand van den paus met iederen dag bedenkelijker worden.

Het italiaansche parlement is woensdag bijeengekomen. Daar er geen nieuw zittingjaar aanving, maar de werkzaamheden slechts voor onbepaalden tijd waren geschorst geweest, is er geene troonrede uitgesproken. Maar, zoo als verwacht werd, gaf de heer Ricasoli eene uitvoerige verklaring van de gevoerde onderhandelingen om tot eene oplossing van het romeinsche vraagstuk te komen. Hij had zich ten doel gesteld de godsdienst met de vrijheid, den staat met de kerk te verzoenen. In dien geest heeft de regering een ontwerp opgesteld om het aan de pauselijke goedkeuring te onderwerpen. Zij heeft zich vervolgens tot keizer Napoleon gewend om hem uit te noodigen als bemiddelaar op te treden, maar ten gevolge van de bemoeijingen van het hof te Rome die een weinig verzoenenden geest ademden, is van die bemiddeling niets kunnen komen. Alle stukken welke op deze teedere zaak betrekking hebben zijn voor de leden ter inzage gelegd, opdat zij in de gelegenheid zouden zijn naar waarde te schatten hetgeen de regering gedurende de afwezigheid der vergadering heeft verrigt om de bezwaren, die de volkomene eenheid van Italië nog in den weg staan, te overwinnen.

Hetgeen per telegraaf aanvankelijk van deze stukken is medegedeeld komt op het volgende neder:

Het ontwerp tot eene schikking met den pauselijken stoel bestaat uit elf artikelen. Daarin komen de volgende hoofdpunten voor. De waardigheid en onschendbaarheid van den paus worden gehandhaafd. Hij behoudt al zijne andere door de gewoonte gewettigde prerogatieven. De kardinalen blijven even zoo in het bezit van hunne titels en waardigheden. Aan den oppersten kerkvoogd wordt de volle vrijheid verzekerd voor zijne handelingen van goddelijk regt, als hoofd der kerk en regts-kanoniek, als patriarch van het westen en primaat van Italië. De paus zal de bevoegdheid hebben tot het zenden van nuntiussen bij de vreemde mogendheden, tot het uitoefenen van wederkeerige gemeenschap met de bisschoppen en de geloovigen, zonder dat het staatsgezag kan tusschen beide treden, en tot de bijeenroeping van synoden en de kerkvergaderingen. De bisschoppen en priesters zullen het genot hunner onafhankelijkheid behouden, hoewel zij aan de strafwetten onderworpen blijven. De koning doet afstand van het „jus patronatum" over de geestelijke goederen, en de regering van allen invloed op de benoeming van bisschoppen. De pauselijke stoel zal eene dotatie ontvangen, waarvan het bedrag later zal worden vastgesteld.

Dit ontwerp wordt voorafgegaan door een adres aan den oppersten kerkvoogd. Daarop volgt een brief aan den kardinaal Antonelli, ten einde hem over te halen om aan het ontwerp eene goede ontvangst te bereiden. De lijst van stukken wordt eindelijk gesloten met eene nota aan den ridder Nigra, waarbij hem gelast wordt de goede gezindheid van Frankrijk

in te roepen om de genoemde stukken aan den pauste doen toekomen. Deze nota doet uitkomen dat, indien de aanbiedingen werden afgewezen, het italiaansche goevernement alsdan moeijelijk het ongeduld der bevolking, om Rome hare hoofdstad te zien, zou kunnen bedwingen.

Nadat de heer Ricasoli zijne *rede had uitgesproken, deed* de heer Zupetta het voorstel tot bepaling van den dag waarop over den toestand van Napels zal worden beraadslaagd. De heer Ricasoli, hoe wel gereed tot het verschaffen van inlichtingen, meende toch der kamer in overweging te moeten geven om zich in de eerste plaats bezig te houden met de zoo dringend gevorderde wetten van administratieven aard, met de wapening en de geldelijke aangelegenheden. Daar er ook van de zijde der leden op de verdaging van het voorstel van den heer Zupetta werd aangedrongen, vond deze goed te verklaren dat de napelsche provincien zich nagenoeg in staat van *burgeroorlog* bevonden. De spreker werd echter niet alleen door den voorzitter tot de orde geroepen, maar ook door de luide kreten van afkeuring die uit de vergadering *opgingen*, belet *zijne beschouwingen voort te zetten*. De vergadering besloot vervolgens dat de napelsche aangelegenheden gelijktijdig met het romeinsche vraagstuk zouden besproken worden.

Niettegenstaande het turksche leger eene aanzienlijke *versterking* heeft bekomen van 10,000 man en ook de opstandelingen grooten steun verkregen, hebben er in de laatste dagen geen beduidende operatiën plaats gehad. De laatste *berigten melden dat Omer-pacha door de groote hoeveelheid sneeuw* die er gevallen is, genoodzaakt werd zijne winterkwartieren te betrekken.

Zeetijdingen.

Het schoonerschip *Maria Louisa*, gez. T. D. de Ruiter, lag den 14 oktober zeilree te Rio Grande. Alles wel aan boord.

Handelsberigten.

Graanmarkten.

Amsterdam 22 november.

Tarwe en gerst vast.

Raapolie op zes weken f 42¼. Lijnolie op zes weken f 36¾.

Dordrecht 21 november.

Tarwe, rogge, gerst en paardenboonen 10 à 20 cent lager. Haver, erwten, boekweit en olie prijshoudend. Kool- en lijnzaad *williger*.

Oostburg 20 november.

De aanvoer van granen was heden iets ruimer dan vorige week, doch de kooplust beperkt tot de beste soorten, tot omtrent vorige prijzen, terwijl alle afwijkende kwaliteiten niet dan lager te plaatsen waren. Voor tarwe is enkel f 12,50 besteed en werd meest van f 12 tot f 11.50 geboden. Rogge mede moeijelijk anders dan in puike kwaliteit te verkoopen en bij kleinigheden van f 8,50 tot f 8.75 gedaan. Wintergerst zeer enkel f 6,80 en f 6.70, meestal f 6.50 en f 6 verkocht. Zomer dito f 5.75 à f 6. Haver f 2.75, f 3, f 3,25, f 3,50 en f 3,80 betaald. Paardenboonen f 8 à f 8,50. Erwten van f 10,75 tot f 11,50 verhandeld.

Middelburg 21 november.

De aanvoer was heden weder klein, zoo wel uit onze naburige eilanden als ook uit Walcheren. Voor tarwe bestond eenige vraag, doch slechts tegen lageren prijs, waartoe houders niet konden besluiten, zoo dat daarin weinig omging. Jarige zeeuwsche noch jarige walchersche tarwe was er ter veil; puike nieuwe zeeuwsche dito f 12,50 a f 12,25, mindere f 12; puike nieuwe walchersche tarwe f 12,50, mindere f 12,25. Jarige zeeuwsche rogge bij gerijven f 7,50 de mud; nieuwe puike zeeuwsche dito f 9,25 a f 9 geplaatst. Gerst met mindere genegen koopers; puike winter f 6,75, mindere f 6,55, en puike zomergerst f 6,50 a f 6,30 gekocht. Walchersche witteboonen waren algemeen gevraagd, voor de beste werd gretig f 13, voor mindere f 12,75 en f 12,50 betaald; walchersche bruineboonen f 15,50 a f 15 naar kwaliteit. Walchersche groene erwten *zeer weinig ter veil, met veel vraag; begin beurs zijn* enkele monsters aan f 12,50, kort daarop f 12,75 en f 13 gekocht. Dito paardenboonen f 8.50 a f 8,25 en f 8 de mud. Zeeuwsche erwten noch paardenboonen waren er ter veil. Koolzaad niet getoond. Raapolie f 42; patentolie f 44; lijnolie f 38 per vat op 6 weken, op kontant f 1 lager. Koeken als voren.

Gemiddelde marktprijzen.

	per ned. mud.		per ned. mud.
Tarwe . . .	f 11,— à f 12,75	Paardeboonen	f 8,25 à f 8,50
Rogge oude	- 7,50 à - 9,25	Gr. erwten .	- 12,— à - 14,50
Gerst wint .	- 6,50 à - 6,75	Graauwe dito	- 13,— à - 16,—
Dito zom. .	- 6,— à - 6,50	Witte erwten .	- —,— à - —,—
Boekweit .	- —,— à - —,—	Kool en raapz.	- —,— à - —,—
Haver . . .	- 3,50 à - 4,50	Aardappelen.	- 3,50 à - 5,60
Witteboonen	- 12,50 à - 13,—		per ned. pond.
Bruineboon.	- 15,— à - 15,50	Versche boter	f 1,— à f 1,08

Middelprijzen van bakbare tarwe f 12,60 en rogge f 9,—.

Prijzen van effekten.

Amsterdam 22 november.

Nederland.	Certifik. Werkelijke schuld	2½	pct.	63⅛
	dito Nationale dito	3	„	—
	dito dito dito	4	„	99⅜
	Aand. Handelmaatschappij	4½	„	140¼
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	101⅞
	Certifik. Hope & co.	4	„	74¼
	dito dito 1855, 6de serie .	5	„	93¼
	dito	6	„	—
	Aand. spoorweg			193¼
	Leening 1860	4½	„	89⅞
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	75⅜
Spanje.	Obligatien	2	„	42⅞
	dito binnenlandsch	3	„	47⅛
	Certifik. coupons bewijzen			—
	Krediet instelling			—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek . . .	5	„	46⅜
	dito amsterdamsche	5	„	69¼
	dito nationale	5	„	55¼
	dito 1847/1852	2½	„	—
	Bank aktien	3	„	—
Belgie.	Certifikaten bij Rothschild	2½	„	54
Portugal.	Obligatien	3	„	—
	dito nieuwe	3	„	45⅜
Grenada.	dito			13¼
Venezuela.	dito	2½	„	21⅞
Illinois.	dito	7	„	84¾
Mexiko.	dito	3	„	26⅜

Weldadigheid.

VEERE, *den* 20 November 1861.

De ondergeteekenden, zich, even als in vorige winters, tot eene Commissie ter voorziening in de buitengewone behoeften van de vele Armen in hun midden, ook voor den aanstaanden winter geconstitueerd hebbende, nemen bij deze de vrijheid daarvan aan de meer beweldadigde Ingezetenen, zoo in deze gemeente als in die van Middelburg, kennis te geven, en zich voor hunne Armen aan de weldadige ondersteuning van de meer gegoedden aan te bevelen.

De Commissie voornoemd,
J. M. KUILER, Voorzitter.
J. GEBUWET.
M. J. VAN DEN HEUVEL,
Secret.-Penningmeester.

Advertentien.

Getrouwd:

J. DE MEIJER Iz.
en
J. KENSE.

Nieuwvliet,
den 21 November 1861.

Eenige kennisgeving.

De ondergeteekenden betuigen hierbij hunnen welgemeenden dank voor de vele bewijzen van deelneming, ontvangen bij het overlijden van hunnen Echtgenoot en Broeder.

P. F. DE BACKER,
Wed. J. AB UTRECHT DRESSELHUIS.
F. C. DRESSELHUIS.

De ondergeteekende bedankt voor de menigvuldige bewijzen van deelneming bij zijnen 75sten Verjaardag.

21 November 1861. ANTHONI TAK.

Men wordt gewaarschuwd GEEN CREDIET te verleenen aan de Equipage van het te Vlissingen binnen Dok liggend Amerikaansch Barkschip **Mary C. Barrey**, Kapitein R. ROBBINS, welke voor geen betaling instaat.

CONTRIBUERENDEN aan het **Muzijkfonds** der dienstdoende Schutterij worden uitgenoodigd om het afleggen der Rekening bij te wonen, Maandag 25 November 1861, *des namiddags ten 1½ ure, in het Provoosthuis.*

MARINE.

HERBESTEDING aan 's Rijks Werf te **Vlissingen**, op WOENSDAG den 27 NOVEMBER 1861, des voormiddags 11 ure, in het openbaar en bij inschrijving, van

het successivelijk weghalen van 's Rijks werven en drooge dok te Vlissingen van al de gedurende het jaar 1862 voorkomende MOT en KRULLEN,

volgens de voorwaarden, welke ter lezing liggen ten Burele van den Hoofdingenieur der Marine aldaar.

De Inschrijvingsbiljetten, ingevuld overeenkomstig art. 8 *dier voorwaarden, zullen, op zegel en behoorlijk gesloten,* uiterlijk op voorschreven dag en uur ter Griffie van opgemelde werf moeten bezorgd zijn.

Vlissingen, den 20 November 1861.

De Schout bij nacht, Adjudant des Konings in B. D.
Directeur en Kommandant der Marine,
H. WIPFF.

POLDER WALCHEREN.

OPENBARE VERPACHTING VAN TOLLEN

OVER 1862, 1863 EN 1864.

Op Donderdag den 28 November 1861, zal des namiddags ten *één* ure, (*in plaats van des middags ten twaalf ure, zoo als bij de bekendmaking van den 7den dezer maand was bepaald*) door de centrale Directie van Walcheren, aan het lokaal in de Abdij te Middelburg, onder nadere toewijzing worden verpacht: HET HEFFEN VAN TOLGELDEN op de straatwegen van den polder, gedurende de jaren 1862, 1863 en 1864, aanvang nemende met middernacht tusschen den laatsten December van het loopende jaar en den 1sten Januarij 1862, en zulks van elk der zes tollen afzonderlijk.

De voorwaarden dezer verpachting zullen acht dagen vóór de verpachting ter inzage van de gegadigden liggen in het voornoemde lokaal der Directie, terwijl nadere inlichtingen te bekomen zijn bij den opperkommies ter Middelburg.

Middelburg, 21 November 1861.

De centrale Directie voornoemd,
A. CALAND, president.
J. P. VAN VISVLIET, griffier.

VERPACHTING VAN TOLLEN

op den Straatweg tusschen

VLISSINGEN en KOUDEKERKE.

De Commissie van Beheer voor den Straatweg tusschen **Vlissingen** en **Koudekerke** zal op Vrijdag den 29 November 1861, des middags ten 11 ure, op het Raadhuis te Vlissingen, in het openbaar ter verpachting aanbieden **het heffen van het TOL- of WEGGELD aan de beide Tolpalen op den gemelden Straatweg**, over de jaren 1862, 1863 en 1864, volgens condition, ter inzage bij den ondergeteekende te Koudekerke.

Koudekerke, den 15 November 1861.

Namens de Commissie voornoemd,
P. LOEFF, Secretaris.

HEDEN (Zaturdag) des voormiddags 11 ure, zal op de

WERF DE VOLHARDING

worden voortgegaan met den verderen verkoop der **AFBRAAK van den gesloopten** MODDER- of **BAGGERMOLEN.**

PUBLIEKE VERKOOPING op Maandag den 25 November 1861, des morgens om 11 ure, op het Stads Koffijhuis DE BEURS te **Vlissingen**, van *circa* **vijf** Lasten min of meer door Zeewater beschadigde **WITTE HAVER**, afkomstig van het bij Zoutelande gestrande Barkschip EMIGRANT, Kapitein ARENTZ, gekomen van Archangel bestemd naar Antwerpen. — Informatien bij den Heer J. SMITH.

OPENBARE VERKOOPING, Donderdag 28 November 1861, *des middags ten half één ure*, ten overstaan van den Notaris P. VAN DE GRAFT, op den **Seisdam** te Middelburg, van eene partij

AFBRAAK,

bestaande in Kolders, Gordingen, Muurplaten, Schutselen Mestputpalen, Sparren, Latten, Deelen, Deur- en Lichtkozijnen met Blinden; alsmede nieuwe Kolders van 10 El lengte en meer andere Goederen.

Ten dage der Verkooping te zien.

OPENBARE VERKOOPING door den Notaris WOUTERSEN, Vrijdag 20 December 1861, 's morgens 10 ure, op de Buitenplaats **Duinvliet**, bij **Domburg**, van ruim **6 bunders 5jarig zwaar Essen, Elzen** en **Wilgen KAPHOUT**, eene partij **Olmen**, en **Populieren STAMMEN** enz.

PHOTOGRAPHIE.

H. H. ROELSE, PHOTOGRAPHE te Middelburg, berigt dat hij van af Maandag e. k. zal aanvangen met het vervaardigen van **Photographische Portretten, Cartes de visite** enz. enz., in zijn nieuw aangebouwd Atelier op de Zuidzijde van den Dam.

Middelburg, 22 November 1861.

De ondergeteekende maakt zijnen geëerden Stad- en Landgenooten bekend, dat hij aanstaanden Maandag zijne SLIJTERIJ in **Wijnen, Likeuren, Sterke Dranken, Tabak, Snuif** en **Sigaren** wenscht te openen. Beleefdelijk biedt hij zich aan, op belofte van eene prompte en zindelijke bediening.

VLISSINGEN, 25 November 1861. F. WEZEPOEL.
Kleine Markt, wijk I no. 190.

Bij N. J. LADENBERG & VAN STRATEN zijn te bekomen **vette SCHAPENKRIPPEN**, 20 ct. de 5 Ons.

SCHAPENKRIPPEN à 40, **Bouten, Cottelletten** à 60 cent per Ned. Pond, bij A. DE ZEEUW, Vleeschhouwer op de Vlasmarkt.

Versche **gespeende Engelsche** en **Zeeuwsche OESTERS**, beste levende en gekookte **KREEFTEN**, naar bestelling, en **Engelsche BIEREN**, bij W. VAN DEN ABEELE.

ONTVANGEN **beste Limoensap, Siroop de Ponsch** en **Jamaica Rum.**

J. P. FIEGEN, Langenburg, B 10.

Een **Loopjongen** benoodigd bij den Apoth. RIPPING.

STOOMBOOTDIENST

TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in November.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Zaturdag	23	's morg.	6 ure.	Zaturdag	23	's morg.	9,45
Zondag	24	„	6	Zondag	24	„	9,45
Maandag	25	„	6	Maandag	25	„	10 ure.
Dingsdag	26	„	6	Dingsdag	26	„	10
Donderdag	28	„	7,30	Woensdag	27	„	10
Vrijdag	29	„	8,30	Vrijdag	29	„	6
Zaturdag	30	„	9	Zaturdag	30	„	6

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

BIJVOEGSEL
VAN DE
MIDDELBURGSCHE COURANT
van zaturdag 23 november 1861.

Staten generaal.

STAATSBEGROOTING VOOR 1862.

MEMORIEN VAN BEANTWOORDING.

Hoofdstuk VI.
(Hervormde en andere eerediensten.)

De minister verklaart, en herhaalt voor zoo veel noodig, dat het zijn ernstig voornemen is en blijft, de scheiding van kerk en staat te bevorderen. Doch zelfs bij den meesten spoed, vereischen de nog bestaande betrekkingen tusschen kerk en staat eene omzigtige losmaking. Daarom meent de minister zich voor alsnog te mogen onthouden van een bepaald oordeel over de opheffing van de departementen van eeredienst.

Het zou den minister aangenaam zijn geweest, minder geld voor zijn departement aan te vragen; doch hij mogt dit niet doen, en vraagt of niet te veel wordt voorbij gezien dat bij de aanmerkelijk toegenomen bevolking ook de behoeften der kerk vermeerderen.

Voor het traktement van een vierden predikant te Vlissingen, waartoe van de zijde der kerkelijke gemeente wordt bijgedragen f 300 's jaars, benevens eene toelage van f 200, met behulp der belooning van wege de departementen van oorlog en van marine te verstrekken voor het godsdienstig onderwijs aan de militairen en schepelingen, is uit 's lands kas toegestaan een bedrag van f 1000 's jaars. Die beschikking is op voordragt van den vorigen minister van eeredienst niet genomen dan nadat voldoende was gebleken, dat het steeds aangroeijende zielental der gemeente en de aanwezigheid van een talrijk garnizoen en vele schepelingen, de dienst dermate bezwarend maakte, dat de aanstelling van een vierden predikant noodzakelijk werd, en dat de krachten der gemeente, die voor de inlijving bij Frankrijk, bij geen grootere uitgebreidheid, door zeven predikanten werd bediend, niet toelieten meer bij te dragen dan boven is vermeld.

Bij deze memorie zijn, ter vergelijking, de begrootingen van kerkelijke zaken voor 1815 en 1816 overgelegd.

Hoofdstuk IX A. (Nationale schuld.)

Het denkbeeld om door vergrooting van het kapitaal der in omloop zijnde muntbiljetten en van het fonds tot verzekering van de verzilvering dier biljetten, een gedeelte der in 's rijks kas aanwezige gelden vruchtdragend te doen zijn, was ook bij de regering opgekomen, en zal bij haar een punt van gezette overweging uitmaken.

Het komt den minister twijfelachtig voor, of het wel voordeelig zou zijn, ook van rijkswege certifikaten van deelgeving in inschrijvingen op de grootboeken der nationale schuld uit te geven. Het rijk zou verpligt worden tot uitgaven voor beheer en toezigt, en vele bijzondere belangen zouden er door worden gekwetst.

Hoofdstuk IX B. (Financiën.)

Een wetsontwerp tot regeling van de Ommelander kas is bij den raad van state aanhangig. De regeling van het beheer der vikarijgoederen ontgaat de aandacht der regering niet, doch is nog niet zoo ver gevorderd, dat daaromtrent een voorstel aan de staten generaal kan worden ingediend. Intusschen kunnen die goederen niet op ééne lijn worden gesteld met de goederen van St. Agatha. Van deze laatste is de staat eigenaar, doch van de eerste niet. De aanleiding tot hetgeen onlangs met opzigt tot de goederen van St. Agatha is geschied, is te vinden in de wet van 29 augustus 1848, die het verkoopen van 's rijks domeinen beveelt. De regering zou wenschen die goederen, deels in het openbaar te verkoopen, deels bij minnelijke schikking aan de tegenwoordige huurders in eigendom af te staan.

De zamenstelling van nieuwe wetten op de registratie en op het zegel is thans ondernomen. Het is wenschelijk, dat die beide onderwerpen gelijktijdig worden behandeld, daar die beide belastingen met elkander in verband staan.

De gebreken in de kadastrale leggers (loopende over ruim vier millioen perceelen) zijn zoo groot niet als wel eens wordt beweerd. De administratie wenscht echter dat de kadastrale stukken hoe langer hoe meer van leemten gezuiverd worden, en zou dus gaarne zien, dat van de zijde der eigenaren ijveriger wierd medegewerkt tot die herstelling door aan de bewaarders kennis te geven van bestaande onnaauwkeurigheden.

De regering ziet er geen bezwaar in, om de zaak van het oktrooi der nederlandsche bank, dat in 1864 ten einde loopt, alsdan bij de wet te regelen.

Daar het wetsontwerp tot het invoeren van een gelijkmatig port eerst weinige maanden geleden door de eerste kamer is afgestemd, schijnt het raadzaam, met het doen eener nieuwe voordragt van dien aard nog wat te wachten. Het spreekt echter van zelf, dat daarop de aandacht gevestigd blijft. De bewering in het verslag der kamer, dat in de omstreken van Roermond nog bestelloon van de brieven wordt gevorderd, zal een punt van opzettelijk onderzoek uitmaken.

Aan den wensch tot het invoeren van een examen voor de postambtenaren is nu voldaan. Wat de duidelijkheid der poststempels betreft, zullen er onder de 70 à 80 millioen afdrukken die jaarlijks, meestal in grooten haast, op de brieven enz. gesteld worden, steeds onvermijdelijk eenige afdrukken voorkomen waarvan de duidelijkheid te wenschen overlaat. Er wordt echter aanhoudend op dit punt gelet.

Hoofdstuk XII. (Onvoorziene uitgaven).

De regering kan de gegrondheid der ongunstige beschouwingen over dit hoofdstuk niet erkennen. Vermindering van het cijfer van dit hoofdstuk tot f 50,000 zou zij onraadzaam achten, want door ongenoegzaamheid dezer gelden zou er ligtelijk belemmering in de dienst kunnen ontstaan. Dat er over het jaar 1860 een bedrag van f 30,000 onbeschikt is gebleven, kan tot bewijs strekken dat de regering geenszins buiten noodzakelijkheid uitgaven op dit hoofdstuk aanwijst.

Wat de uit dit hoofdstuk verleende gratifikatien betreft, doet de regering opmerken, dat de billijkheid in vele gevallen niet gedoogt, om aanvragen, meerendeels van nagebleven hulpbehoevende betrekkingen van personen, die, zij het dan ook over het algemeen in ondergeschikte bedieningen, goede diensten aan den staat bewezen hebben, geheel onverhoord te laten. Doch ook in dit opzigt wordt met spaarzaamheid te werk gegaan, zoo dat in het algemeen zulke toekenningen ver beneden het bedrag van eertijds blijven.

Het beweren, dat het met den aard der zaak strijdig zou zijn, op dit hoofdstuk gelden voor geheime uitgaven aan te wijzen, komt der regering niet aannemelijk voor. De noodzakelijkheid van zoodanige uitgaven doet zich voortdurend gevoelen, en het doen van uitgavan zonder overlegging van bewijsstukken kan, volgens art. 30 der instruktie van de algemeene rekenkamer, alleen geschieden uit dit hoofdstuk of uit de zoodanige, waarbij posten voor geheime uitgaven zijn uitgetrokken.

Onder het hoofdstuk van binnenlandsche zaken is in 1860 uit het hoofdstuk van onvoorziene uitgaven eene som van f 2728 betaald aan mr. G. A. Fokker te Middelburg, ter zake van door hem geleden schade, ten gevolge van het in bewaring nemen van 1574 staven ijzer, afkomstig van de lading The Hardy of Jersey, in april 1848 door arnemuidsche visschers op een buitengrond in zee gevischt en bij hem, als destijds opperstranvonder bewesten Schelde, als zeevond aangebragt.

De regering deelt hieromtrent in de memorie van beantwoording het volgende mede:

„De hier bedoelde schadeloosstelling kon om reden van billijkheid niet worden geweigerd. De heer Fokker was als opperstrandvonder bewesten Schelde volgens de reglementaire instruktie op de strandvonderij van 1838 verpligt, de staven ijzer, die als opgevischt op een buitengrond bij hem werden aangebragt, onder zijn beheer te nemen, en hij zou zich aan pligtverzuim hebben schuldig gemaakt, indien hij zich aan de zaak onttrokken en daardoor tot mogelijke verduistering der geborgen goederen aanleiding gegeven had. Voor dit beheer werd hem niet alleen geen loon uitgekeerd, noch de gemaakte kosten aan pakhuishuur enz. vergoed, maar hij werd bovendien ter dier zake in een proces gewikkeld, dat hem op de voldoening eener aanzienlijke som te staan kwam. Het scheen met de billijkheid niet overeen te brengen, een ambtenaar, die ter goeder trouw en overeenkomstig zijne instruktie gehandeld had, voor die handeling te laten boeten, en toen die ambtenaar zich om schadeloosstelling aanmeldde, meende de regering dat verzoek niet van de hand te mogen wijzen.

„Wat nu meer bepaald de proceskosten betreft welke hem werden vergoed, moet men in het oog houden, dat de procedure niet door hem als eischer, maar tegen hem als gedaagde is ingesteld, zoo dat de kosten, die er uit voortvloeiden, geen gevolgen van zijne daad zijn geweest. Bovendien waren deze kosten even als de overige ter zake van de uitoefening zijner openbare betrekking gemaakt, en schenen dus evenzeer in de schadeloosstelling te moeten worden begrepen.”

Hoofdstuk XI. (Kolonien).

De minister heeft zich afgevraagd, met welk doel door het verslag, dat over het verschil tusschen het ministerieel programma van 23 april jl. en de latere uitingen van den minister van kolonien spreekt, op nieuw een onvruchtbare woordenstrijd wordt uitgelokt, indien het werkelijk om zaken te doen is. Hij treedt echter in eene korte beschouwing, die hij hoopt dat zelfs den laatsten schijn van twijfel zal oplossen, indien die inderdaad mogt bestaan.

Toen de minister werd aangezocht om zich met de portefeuilje van kolonien te belasten, heeft hij, alvorens die te aanvaarden, met zijne toen aanstaande ambtgenooten breedvoerig eene door hem opgestelde nota besproken, bevattende zijne inzigten omtrent eenige punten van koloniaal beheer. Eerst nadat hem verklaard was, dat men zich kon vereenigen met zijne schriftelijk uiteengezette beginselen, waaraan daarna de goedkeuring van den koning werd gehecht, heeft hij zich met de portefeuilje van kolonien belast. De steller van het programma van 23 april, die de bedoelde nota, door al zijne ambtgenooten en daarna door den koning bekrachtigd, voor zich had, kon aan zijn opstel geene beteekenis geven, strijdig met die nota. De vaststelling van dat programma in den ministerraad, met algemeene stemmen, geschiedde dan ook geheel in dien geest, zoo als kort daarna weder overtuigend bleek toen de memorie van beantwoording betrekkelijk het wetsontwerp tot definitieve vaststelling der begrooting voor het departement van kolonien, die het beweerde kontrast met het programma zou daarstellen, en die een weerklank van de bewuste nota van beginselen was, door den ministerraad eveneens met algemeene stemmen werd goedgekeurd. Deze volkomen overeenstemming van bedoelingen bij al de leden van het kabinet werd nader in de zitting van 11 mei in het openbaar verkondigd door den toenmaligen minister van buitenlandsche zaken. De minister vraagt dus of men regt heeft aan dat programma eene andere uitlegging te geven dan het kabinet er aan gegeven heeft, en of men, bij de volkomen overstemming die te dezer zake tusschen al de leden van het kabinet bestond, den steller van de mededeeling van 23 april in billijkheid kan veroordeelen?

De minister zal niet onderzoeken of de kwalifikatie van parasitische politiek juist en of zij passend is; maar hij wenscht aan de leden, die dat woord bezigden, over te laten, zoo mogelijk eene andere kwalifikatie te vinden voor de politiek van die volksvertegenwoordigers, die den minister, wiens rigting zij nu met woorden zoo scherp veroordeelen, met de daad steunden, toen de gronden waarop thans hun oordeel zou moeten berusten, reeds aanwezig waren, terwijl die minister bovendien, na ronduit zijne denkbeelden te hebben uiteengezet, allen die zijne rigting niet vertrouwden, openlijk uitnoodigde hem *niet* te steunen. Hun door niets geregtvaardigd verwijt spreekt nogthans eene zware beschuldiging uit tegen de houding *toen* door hen aangenomen.

Ten aanzien van de drukpers verklaart de minister, dat zijne zienswijze niet is gewijzigd. Een daartoe betrekkelijk wetsontwerp is bij hem in behandeling en zal, nadat de minister van justitie er over geraadpleegd is, langs den gebruikelijken weg worden ingediend. Hoe enkele leden hierin in 't bijzonder eene kwestie van moed hebben kunnen zien, blijft voor den minister een raadsel, dat hem welligt door latere ondervinding moet worden opgelost.

De minister houdt zich onledig met de bewerking van een wetsontwerp tot regeling van het beheer en de verantwoording der koloniale geldmiddelen, hetgeen dus zoo vroeg mogelijk in het aanstaande voorjaar in behandeling zal komen. De regering volhardt echter in hare overtuiging dat er geene behoefte bestaat aan vaststelling van de koloniale begrooting bij de wet.

De uitvoering der plannen, of liever de toepassing der beginselen, welke de regering ten aanzien van de op hoog gezag ingevoerde kultures is toegedaan, behoort krachtens de wet te worden overgelaten aan den goeverneur-generaal. Eene wettelijke regeling, dit onderwerp betreffende, verder dan voor zoo veel enkele punten daarvan in verband staan met de voorgenomen regeling van de wijze der uitgifte van kultuurkontrakten, heeft nooit in de bedoeling der regering gelegen.

Op de vraag, hoe veel suikerkontrakten reeds tot de voorwaarden der nieuwe regeling van de suikerkontrakten waren toegetreden, wordt geantwoord dat, op zeven na, allen dit gedaan hebben; de eerst afloopende van die zeven kontrakten eindigen eerst met den oogst en de afrekening van 1863.

De tabakskontrakten worden niet verlengd. De teelt wordt, bij afloop van elk kontrakt, aan de vrije industrie overgelaten.

Ook ten aanzien der theekontrakten wordt het vroeger aangenomen beginsel van niet-verlenging gehandhaafd. Van de ondernemingen, die op goevernements gronden gevestigd zijn, is in de laatste jaren nog geen kontrakt afgeloopen. Het voornemen is, bij hun afloop, die gronden in huur uit te geven.

Toen de minister in de vergadering der tweede kamer van 24 september jl. mededeelde, dat hij inlichtingen omtrent de wijze van uitgifte der kultuurkontrakten van het indisch bestuur had gevraagd, gaf hij tevens te kennen, dat de regering eerst bij de behandeling van dat onderwerp tot de overtuiging zou kunnen komen, of er behoefte bestaat ook aan eene wettelijke regeling van daarvoor vatbare punten betreffende de partikuliere landbouwondernemingen, bepaaldelijk die, ten doel hebbende de voortbrenging en bewerking van produkten, geschikt voor de europesche markt. De regering blijft nog bij dit gevoelen volharden.

Het gebeurde met eenige vrije kultuurondernemingen in de residentie Cheribon heeft tot de overtuiging geleid, dat de bestaande bepalingen betreffende dusdanige ondernemingen wijziging behoeven, wil men niet, door terugkeer tot hare stipte handhaving, aan de ontwikkeling der vrije kultuur belemmeringen in den weg leggen, strijdig met art. 60 van het regeringsreglement. De overwegingen, waarin die wijzigingen bepaaldelijk zullen behooren te bestaan, zijn aanhangig. Intusschen is, daar de staat van zaken in Cheribon eene spoedige, zij het dan ook tijdelijke, voorziening scheen te vorderen, door den goeverneur-generaal, bij besluit van 17 julij jl., aan den resident van dat gewest magtiging verleend, om, ter bestendiging voorloopig der thans reeds bestaande vrijwillige ondernemingen, de overeenkomsten, welke partikulieren met de inlandsche bevolking, in strijd met de bestaande regeringsvoorschriften, voor den aanplant van suikerriet hebben aangegaan, voor den tijd van één jaar goed te keuren en te registreren, wanneer het blijkt dat die overeenkomsten overigens met vrijen wil der partijen zijn aangegaan, en zij niets bevatten, hetgeen strijdig is met de belangen der bevolking of aan de van regeringswege ingevoerde kultures schade zou kunnen toebrengen.

Omtrent de werking van de verordening betreffende de uitgifte in huur van gronden voor den landbouw is, na hetgeen daaromtrent in de laatste memorie van beantwoording betrekkelijk de begrooting van het departement van kolonien is medegedeeld, niets naders bekend geworden. Dat het indisch bestuur niet altijd met den vereischten spoed zou beschikken op verzoeken om woeste gronden in huur te bekomen, is den minister niet gebleken, evenmin als het iets bekend is geworden omtrent een verzoek om katoen op gehuurde gronden te teelen.

Omtrent het besluit, den 12 april jl. door den goeverneur-generaal ten aanzien van de heeren Bekking en van Lawick van Pabst, als opvolgende residenten van Rembang, genomen, is eene voordragt aan den koning gedaan, waarop de raad van state wordt gehoord en op welke de minister des konings beslissing moet afwachten, alvorens zijne zienswijze te dier zake te openbaren.

Van het indisch bestuur is het berigt ontvangen, dat de geschillen tusschen den regent van Brebes en de heeren van der Biesen en Modderman in der minne zijn bijgelegd.

De gebeurtenis in Tagal komt op het volgende neder. Den 5 junij jl. heeft zich een aantal inlanders uit het distrikt Krangdon ter hoofdplaats Tagal vertoond, klagten voordragende wegens te zwaren arbeid in de suikertuinen, en hebben zich deze vereenigingen van ontevredenen een en andermaal herhaald. Het bleek evenwel, dat het eigenlijk streven was het verkrijgen van het ontslag van het distriktshoofd van Krangdon uit zijne betrekking, en dat de bevolking van het distrikt door een klein aantal invloedrijke personen, waaronder ook dessahoofden, was opgeruid. Nadat de regent de verzekering had gegeven dat alle bezwaren naar behooren zouden worden onderzocht, ging de menigte uiteen. Bij dat onder-

zoek is niet éene klagt tegen het distriktshoofd bewijsbaar gevonden. Middelerwijl is echter de bevolking op nieuw voor den resident verschenen, met aandrang eene beslissing van dezen inroepende. De resident mogt aan den op die wijs beproefden dwang geen gevolg geven, maar vereenigde den 14 junij jl. al de dessahoofden en ontevredenen uit Krangdon op het plein voor het residentiehuis. Het toen ingesteld nader onderzoek heeft er toe geleid, dat zeven belhamels, waaronder drie dessahoofden, in verzekerde bewaring werden genomen; vier hunner ontvingen de straf van rottingslagen. Later is er onder de bevolking geen spoor meer van ontevredenheid gevonden.

In februarij jl. is hier te lande eene aanvraag om koncessie voor den aanleg en de exploitatie van spoorwegen op Java ingediend door den heer L. van Woudrichem van Vliet, waarmede hij is verwezen naar den goeverneur-generaal. Sedert zijn door den zelfde tot twee malen toe hier te lande aanvragen gedaan ter bekoming eener voorloopige koncessie van gelijke strekking, welke op grond der bepalingen van het koninklijk besluit van 31 oktober 1852 van de hand zijn geweest. In augustus jl. hebben de heeren W. Poolman, A. Fraser en E. H. Kol zich tot het indisch bestuur gewend met eene aanvraag om koncessie voor het aanleggen en exploiteren van een stoomspoorweg van Samarang naar Soerakarta en Djokdjokarta. *Beide aanvragen rusten op den grondslag* van rentegarantie door het goevernement. De regering is niet ongenegen aanvragen om koncessien als de hier bedoelde in overweging te nemen, mits zij op aannemelijke voorwaarden berusten en overeenkomstig de bestaande bepalingen in de eerste plaats aan het indisch bestuur worden gerigt. De zending van den heer Stieltjes zal aan het verleenen van dergelijke koncessien niet in den weg staan. Waar het algemeen belang overigens stoom als beweegkracht vordert, wenscht de regering daarvoor geen trekbeesten te doen aanwenden.

Over eene geleidelijke vermeerdering van den verkoop van produkten op Java, te beginnen met 1862, is, reeds eenige maanden geleden, met het indisch bestuur in overleg getreden. Zoodra het verwachte antwoord is ontvangen, zal tot eene beslissing omtrent de keus en de hoeveelheidder produkten worden overgegaan. De tot nu toe verkregen uitkomsten waren over het algemeen gunstig.

Het getal nederlandsche Oost-Indië-vaarders blijft, ook na de vermindering die de vloot allengs heeft ondergaan, nog steeds veel grooter dan de behoefte, en eene openbare uitbesteding *van het vervoer van goevernements-produkten en goe*deren, die in het verslag der kamer wordt aanbevolen, zou daarom ongetwijfeld eene veel grootere daling der goevernements-vrachten beneden het thans aangenomen cijfer van f 110 per last veroorzaken, dan met den wensch der regering, om alle schokken bij den overgang tot een natuurlijken staat van zaken te vermijden, zou zijn overeen te brengen.

Bij de bestaande bepalingen op het overvoeren van troepen naar Indië, is onbeperkte mededinging niet mogelijk, vermits niet alle op Indie varende schepen aan de vereischten voldoen. Bovendien zou misschien *tegenover eenige besparing het ge*vaar staan van eene minder goede verzorging aan boord, waaraan de troepen niet mogen worden blootgesteld.

Op den vroeger ingeslagen weg eener geleidelijke vermindering der assurantien is onlangs weder een stap verder gegaan door te bepalen, dat van 1 julij jl. af, op elke lading goevernements-produkten van Java, in stede van f 120,000, f 130,000 voor risiko van den staat zou worden gehouden.

Omtrent de koffijveilingen is onlangs aan de kamers van koophandel en fabrieken der voornaamste handelsplaatsen de vraag gedaan, *of het tegenwoordig stelsel dier veilingen on*veranderd behoort te blijven, dan of eenige verandering daarin wenschelijk is, en zoo ja, welke. De minister wenscht zich daarom thans zijn oordeel omtrent dit onderwerp voor te behouden. Ook de vraag, of de kourtage der makelaars in produkten geene vermindering behoort te ondergaan, is in overweging.

De dezer dagen van het indisch bestuur ontvangen mededeelingen over het werk van Money, zullen het onderwerp uitmaken eener eerlang bij de tweede kamer over te leggen nota van inlichtingen.

Toen de minister in de zitting der tweede kamer van 14 mei jl. toestemde in het laten drukken *voor de leden* van de indische begrooting voor 1860, deed hij dit in de onderstelling, dat de leden zich in alle bijzonderheden wenschten bekend te maken met de inrigting der indische begrootingen. In dien zin en om almede voor *de leden* te worden gedrukt, wanneer de kamer daartoe mogt willen besluiten, bestaan ook geene bedenkingen tegen het mededeelen der indische begrooting voor 1861. Verder te gaan acht de regering thans niet tijdig.

De vraag of het stelsel van verpachting van belastingen in het algemeen afkeuring verdient, beantwoordt de minister bevestigend. Doch er zijn groote en gedeeltelijk onoverkomelijke bezwaren aan het geheel verlaten van dat stelsel verbonden. Eigen heffing zou zonder aanzienlijke uitbreiding van het ambtenaarspersoneel niet mogelijk, en ten aanzien der opiumpacht zelfs dan nog geheel onuitvoerbaar zijn.

Ten aanzien der vischpacht is door het indisch bestuur een onderzoek ingesteld, waarvan de uitslag hier te lande nog niet bekend is.

Welke middelen tot vermindering van het opiumverbruik in Nederlandsch-Indië door het indisch bestuur, naar aanleiding der daartoe gedane aanschrijving, zijn aangewend, is den minister nog niet bekend. Hij vertrouwt echter dat de verpachting voor 1862, die vermoedelijk op Java in oktober jl. heeft plaats gehad, reeds op beteren voet zal zijn geregeld.

Ten aanzien van Banjermassing was de kommandant van het indisch leger, generaal van Swieten, van meening dat het verlaten van den weg, die thans aldaar gevolg wordt, uit een krijgskundig oogpunt ernstig was af te raden. *De vraag, die ook bij den raad van Indie was gerezen, of eene koncentratie van magt op zeer enkele punten, het zich bepalen bij eene verdediging en handhaving van het gezag binnen een meer beperkt terrein,* en het langzamerhand trachten om door onderhandeling eene bevrediging en toenadering te bevorderen, niet de voorkeur verdiende boven een krijg zoo als nu gevoerd wordt, is door dien kommandant, generaal van Swieten, ten stelligste ontkennend beantwoord. *Volgens hem moet het zoo veel doen*lijk beletten van allen toevoer van de zeezijde en het voortdurend verjagen der opstandelingen het tijdstip verhaasten, waarop dezen, ten gevolge van uitputten van middelen, en het strijden moede, in onderwerping komen. Do goeverneur-generaal heeft diensvolgens gemeend de militaire kombinatien van iemand, die een uitstekend taktikus is, niet te mogen veroordeelen.

Met betrekking tot de aanmerking dat de op de begrooting uitgetrokken uitgaven, hier te lande voor de kolonien gedaan, *niet volledig zouden zijn, herinnert de minister, dat er geene* andere bedoeling heeft bestaan, dan nu op dit hoofdstuk alle hier te lande plaats hebbende uitgaven te brengen, welke, strikt genomen, buiten de koloniale administratie vallen, als niet onmiddellijk in betrekking staande tot het bestuur over de kolonien, en dus eigenlijk gedaan worden ten laste der nederlandsche schatkist en daarom niet op de koloniale begrooting te huis behooren. Deze regeling houdt verband met de door de regering uitgesproken overtuiging, dat de koloniale begrootingen niet behooren te worden vastgesteld bij de wet. *De uitgaven voor scheepsbehoeften, voor in koloniale* dienst zijnde schepen der marine en voor de naar de kolonien bestemde en van daar teruggekeerde manschappen bij het depôt te Harderwijk, staan met het bestuur der kolonien in verband. Evenzeer de kosten voor transport, assurantie en te gelde making der oost-indische goevernements-produkten, omdat een deel van de opbrengst dier produkten in de indische kas terugvloeit tot dekking van het te kort op de indische administratie; terwijl daarenboven de hier te lande bestaande komptabiliteitsbepalingen niet van toepassing kunnen wor*den verklaard op de wijze, waarop die onkosten worden ver*rekend. Alle uitgaven, welke zonder vrees voor belemmering van het bestuur over de kolonien op de staatsbegrooting kunnen worden gebragt, komen daarop thans voor, en de minister schroomt niet te verklaren, dat voortaan geene uitgaven van dien aard zullen plaats hebben zonder dat de toestemming der wetgevende magt daarvoor zal zijn verkregen.

Met betrekking tot het nieuwe reglement voor de akademie te Delft, verklaart de minister, dat het departement van kolonien in geene andere betrekking tot die akademie staat, dan *voor zoo ver aldaar de opleiding van ambtenaren voor de* oost-indische dienst plaats heeft. Met het oog daarop is dat departement vóór de vaststelling van het reglement geraadpleegd, maar daar het overigens geen invloed uitoefent op het bestuur of toezigt van of op deze inrigting, bestond er geen aanleiding om het koninklijk besluit, waarbij het reglement is vastgesteld, door den minister van kolonien te doen kontrasigneren.

Het nieuwe reglement bevat geene definitive herziening van het zoogenaamde radikaal stelsel. Die zal plaats hebben *bij eene in bewerking zijnde algemeene verordening.*

De toelagen, gelijk staande met het bedrag der som die in het pensioenfonds moet worden gestort, welke nu zullen verleend worden aan de leeraren der akademie te Delft, vinden haren grond in de omstandigheid dat die personen bij hunne aanstelling aan zulke kortingen niet onderworpen werden.

Het japansch woordenboek van professor Hoffmann is reeds sedert geruimen tijd in handschrift aanwezig, zoo dat in het volgende jaar een begin met de uitgave kan worden gemaakt. Tot zijne werkzaamheden als translateur van het *indisch goevernement behoort het schrijven van een woorden*boek zeer zeker niet. Daar het werk omstreeks 100 vel druks zal beslaan, is de prijs van f 30 per vel (met inbegrip van de korrektie der drukproeven) voorzeker niet te hoog voor een arbeid van dien aard. De onderstelling overigens, dat de bijvoeging van eene engelsche vertaling zou strekken om aan de japanners engelsch en aan de engelschen japansch te leeren, is niet gegrond. Die bijvoeging geschiedt, om van andere redenen niet te spreken, om aan het woordenboek een ruimer debiet te verschaffen, en strekt daardoor ook ten voor*deele van de schatkist.*

Bij het vormen van het plan om professor de Vriese tot adviseur voor de kultuur-aangelegenheden te benoemen, is de leidende gedachte geweest om, nu hij voor die zaken Nederlandsch-Indië omtrent drie jaren heeft bereisd en daardoor eene lokale kennis heeft verzameld, welke slechts weinigen in de gelegenheid zijn geweest te verkrijgen, daarvan voor het opperbestuur in den vervolge de meest mogelijke partij te trekken. De rapporten over zijne afgeloopen zending heeft hij wegens ziekelijkheid en daarop gevolgde smar*telijke verliezen in zijn huisselijken kring nog niet* kunnen opmaken. In de eerste maanden des volgenden jaars zal hij daarmede aanvangen.

Bij het beoordeelen der kosten van het koloniaal invalidenhuis op Bronbeek, schijnt de kamer niet gerekend te hebben op den inbreng van de gagementen der invaliden, die de kosten aanmerkelijk zullen verminderen. De minister schat de gevolgen niet gering van het denkbeeld, dat de oud-gediende zich vormt om eindelijk eens vrij te zijn, doch acht die niet van genoegzaam gewigt om vrees te koesteren, dat van een *aantal* van 1500 *gegageerden niet eene, zij het dan ook* gedeeltelijk vlottende, bevolking van 200 personen zou worden verkregen. Wanneer de leden die op het invalidenhuis te Leiden wijzen om de waarheid hunner zienswijze te bevestigen, zich de moeite willen geven om dat gesticht en Bronbeek te bezoeken, dan vertrouwt de minister dat zij bij vergelijking van ligging en inrigting dier beide gestichten, tot geheel andere gedachten zullen komen. Er zijn reeds verschillende aanvragen gedaan om plaatsing.

De ondervinding bewijst dagelijks, dat vele gegageerden *slechte financiers zijn. Het verzekeren van een „goed pen*sioen," in plaats van de verzorging op Bronbeek, zou daarom vermoedelijk met [illegible] genoegen vernomen worden door de baatzuchtigen, die [illegible] op ongeoorloofde winsten door het voldoen aan oogenblikkelijke geldbehoefte, waarin de gegageerden zich maar al te dikwijls bevinden.

De aangevraagde f 300,000 ten behoeve van voorbereidende maatregelen voor de emancipatie der slaven, hebben den vol*genden grondslag. De nieuwe distrikts-besturen in Suriname* dienen gevestigd te zijn, zoodra mogelijk nadat de opheffing der slavernij zal zijn vastgesteld, ten einde de orde te handhaven en de uitvoering der wet te verzekeren. Daarom moet door aankoop of aanbouw worden voorzien in gebouwen voor de distrikts-ambtenaren, de policie, gevangenhuizen, hospitalen enz.

Voor eene duurzame en goede regeling van het bestuur in West-Indië wordt verkieslijk geacht de emancipatie der slaven te doen voorafgaan aan de vaststelling van een regerings*reglement. Een voorloopig ontwerp van dit laatste is ter* beoordeeling bij de koloniale besturen in West-Indië.

Daar vermoedelijk dezer dagen het juiste bedrag van het subsidie voor Suriname, en welligt ook van dat voor Curaçao en de kust van Guinea, bekend zal zijn, zullen die posten, thans voor memorie gesteld, nog op de begrooting ingevuld en het cijfer voor onvoorziene uitgaven dien overeenkomstig verminderd worden.

Ontwerp van wet op de middelen.

Het invoeren eener bijzondere belasting op goederen in de doode hand, wordt door de regering niet uit het oog verloren. Daaraan zijn echter moeijelijkheden verbonden.

Het evenredig maken der grondbelasting, waarop door sommige leden werd aangedrongen en waaraan zich de wensch naar eene periodieke herziening der kadastrale schatting voor de gebouwde, bij enkele leden ook voor de ongebouwde eigendommen paarde, heeft in den boezem der kamer zelve bestrijding gevonden. Naar het inzien der regering zou aan een dergelijken maatregel behooren vooraf te gaan eene *nadere ernstige overweging, of het billijk ware, de grondbe*lasting ten deele van het eene op het andere eigendom over te brengen, en terug te komen op de beginselen, die ten grondslag hebben gestrekt der wetten van 19 december 1834 en 24 april 1843. De bedoelde herziening ware bovendien thans, naar het voorkomt, ontijdig te noemen. De aanleg der spoorwegen zal toch een gewigtigen, vooraf moeijelijk te berekenen, invloed op de waarde der eigendommen uitoefenen. Had dus thans eene herziening, welligt ten koste van aanzienlijke sommen, plaats, zij kon ligt binnen korten tijd andermaal noodig *worden bevonden.*

De regering erkent de noodzakelijkheid der herziening van de bepalingen betreffende de belasting op het personeel, ook met het oog op den gewijzigden toestand van sommige standen der maatschappij. De herziening is dan ook ondernomen; doch uit hoofde van de moeijelijkheden, kan men bezwaarlijk het tijdstip bepalen waarop dit werk gereed zal kunnen wezen. Daarbij zal niet buiten overweging blijven wat in het verslag over de belasting op de vrouwelijke dienstboden is gezegd.

De regering deelt het gevoelen, dat tegen de patentwet gewigtige bedenkingen kunnen worden ingebragt. De pogingen tot verbetering dezer belasting aangewend, hebben echter tot dusverre geene bevredigende uitkomst opgeleverd.

Dat de afschaffing der belasting op de brandstoffen wenschelijk ware, erkent de regering gaarne. De financiële toestand veroorloofd echter niet, daartoe thans over te gaan. Ook het afschaffen der belasting op de bieren en azijnen, ofschoon insgelijks zeer wenschelijk, zou om die reden thans niet kunnen plaats hebben. Deze laatste belasting is echter *zeer gering en heeft geen noemenswaardigen invloed op* den prijs.

Ofschoon de suiker-akcijns zeker voor verbetering vatbaar is, schijnt het echter, uit hoofde van de groote daarbij betrokken belangen van handel, scheepvaart en nijverheid, niet raadzaam, de tegenwoordige regeling plotseling te veranderen.

Het valt niet te ontkennen, dat in onze hypothekaire wetgeving grove gebreken bestaan. De regering is dan ook voornemens aan de verbetering de hand te slaan. Doch het aantal onderwerpen, die in de loopende zitting in behandeling zul*len komen, is reeds te groot, dan dat er aan gedacht zou* kunnen worden, dat getal nog met een onderwerp van zoo groot gewigt en omvang als het hier bedoelde te vermeerderen.

Zoo lang de zaak van het fonds van den hoogen raad van adel niet door de wet geregeld is, schijnt de afschrijving van dit kapitaal ten behoeve van den staat niet te mogen plaats hebben. Intusschen geniet de staat de renten van het kapitaal.

Bij deze memorie is als bijlage overgelegd het proces-verbaal van konferentien, aan het departement van financien ge*houden met mr. A. D. Meijer, advokaat te Amsterdam,* tot bespreking van zijne plannen om de staatsloterij op een anderen voet in te rigten.

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.